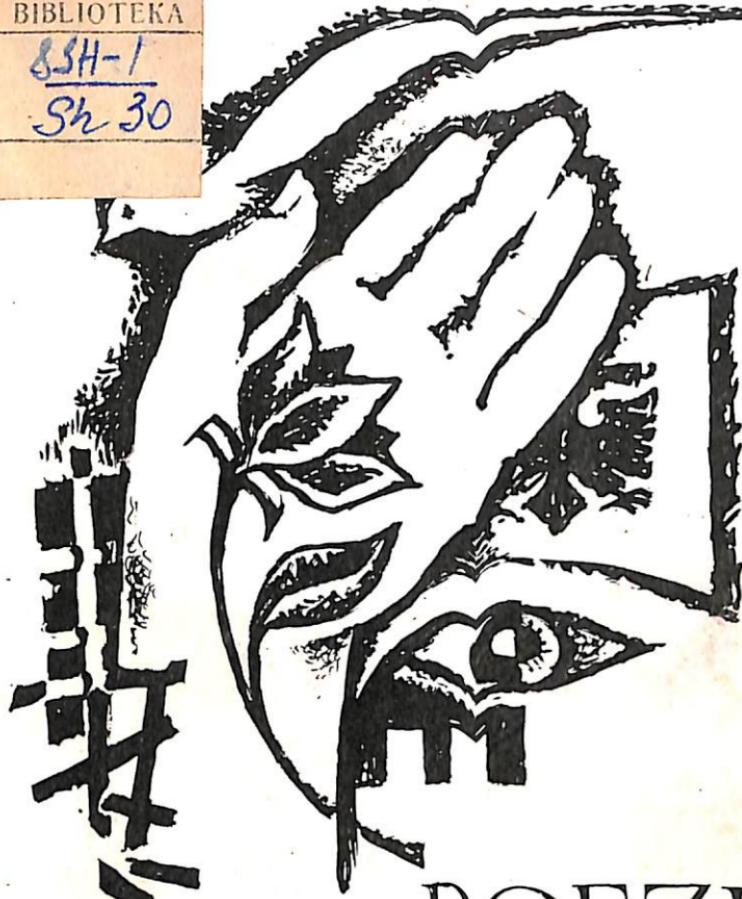

AGIM SHEHU

BIBLIOTEKA

SSH-1
Sh 30

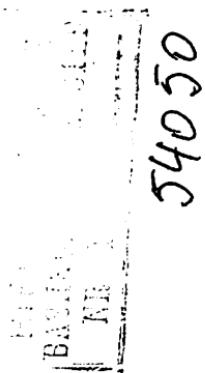
POEZI

arkitektura
e zemres

8SH-1
SH 30

AGIM SHEHU

**ARKITEKTURA E
ZEMRËS**

- Tiranë 1994 -

FRYMA E SHTËPISË NË FSHAT

**Hyra në shtëpinë e lindjes
që rrinte pa njeri brënda.
Nëpër trarët e shtëpisë
si mëndafsh i butë ajri
endej fryshtë e gjyshes sime
që iku kur s'kisha lerë.
Te hiri shuar në vatër
flinte jeta e këputur
e aq brezave nga fisi.
Nëpër dhomat pa njeri
venë e vinë pa biseduar
ata që s'janë më në jetë.**

Nëpër plakat e oborrit
bari që njeri s'e shkelte
çelte për inat të vdekjes.
Prilli mbi degët e ftoit
ulte hënën në çdo lule.
Zogu që ulej pa frikë
në parvazin e dritares,
dyerve që nuk lëviznin
u kërkonte kalamanët.
Isha larg e isha burrë.
Në dhomat me sy të shqyer
muret donin frymë njeriu
të ngjiteshin ku qenë çarë.
Macja e vetme e gjitones
në oborr ecte pa qejf
se s'shihte njeri ta trëmbte.

Një gozhdë ngulur në mur
ndryshkej nga malli për rroba.
Rezja që hynte në dhomë
nga të çarat e çatisë
kontrollonte herë pas here
mos dikush qe njallur brënda.
Vërvshëlleva pak me vete, -
s'di ç'u zgjua brënda dhomës
qhe muret mësuar heshtur
bubullinë për të rënë.

UDHËT NË PLLAJË TË MALIT

-shqiptarët -

Udhët te plaja në zall
mblidhen kryq tërthor nga shpati.
Secilën nga to në mal
një kokë me vete e hapi :

Atë udhë të sertë tërthore
një malsor nisur për sherre
e hapi me majë të shollëve
nëpër shkëmb e ferrë pas ferre.

Tjetrën udhë të butë mes bari
si me vijë të lëmuar,
e hapiëmbël stanari
kur kthehej në fshat te gruaja.

**Atë rryp mbi zall të bardhë
e çau dikush drejt shkrepit
(larguar nga udhë e parë
meqë e kish hapur tjetri).**

**Veç e vec si karaktere,
udhë e dytë mënjanë së parës
(Te gryka në buzë humnere
bëhen një përballë ujvarës).**

E VJETRA URË E FËMIRISË

Urë e fëmirisë së brishtë !
Na shihje që nga larg tek vareshim sovranë :
kalorës - zbathur,
përmbi brekë këmishët.
me nga një shkop në dorë si jataganë.

Në xhep pak bukë. Erë qepe e rigoni.
Trupa të lehtë fëmijësh të cfilitur.
Tek hidheshim me kokë,
në ajër riprodhonim
harqet e këmbëve që të qenë mbytur.

Mbi një kaçubë rrobat peng t'i linim .
Dielli mbi ujë dridhej si monedhë.
Ne zgjateshim "me pashë" ta cingnim
Po në pëllëmbë
s'na ndënji asnjëherë !

Rrinim mbi pllaka posa zogj të lagur.

Shihnim me dhimbje

pellgun tharë nga vapa !

Ujin e flokëve ia dhuronim avull

një reje varur mbi ujrat e pakta.

LIBRI I PARË NË VITRINË

**Një cep vitrine në librari
zuri libri im i parë dikur.
Volumet e trasha shikonte përbri
si gjimnazistja
komisionin në maturë !**

**Sovrane, me zynti fytyre
rrinin volumet me lavditë mbi supe.
As e vunë re
se në këmbët e tyre
hyri gjimnazistja ime e turpshme.**

**Me modernët - viganë
s'i shkonte nér mënd të ngrejë gotë një grimë.
Kokulur, kërkonte t'u rrinte pranë
këmbanave të tyre
t'u shtojë një pshëritimë.**

Këmbëkryq Majakovski gjëmonte, gajasej
Dridheshin xhamat nga çdo metaforë.
Kafshonte buzët libri im
e sprapsej,
me një lule Esenini në dorë.

Dëgjonte përleshje "shkollash", poetësh,
debate arti me fraza të thella:
Vargun e lirë shanin sonetat
thua, do t'i thyenin një notë
nga sjellja !

Skuqeji libri im, zbehej.
Mbi purpurin e faqeve i djersisnin naivitetet.
Kish dalë nga bangat
e atje desh të kthehej,
Dhe u lutej shkollarëve - "më merrni me vete ! "

XHAKETA E FËMIRISË

Xhaketa me pesë të zotë,
unë, i pesti, e mbajta veshur
Sa herë zbriste "një më poshtë"
merrte një gërshërë nën sqetull.

Me fletë të borzilokëve
motrat i shtonin lezitin.
Unë, llastikat e zogje,
nuk ia ndava kurrë nga xhepi.

S'iu ankua kujt njëherë
dhe kur keq i rrinte trupit.
Hastari që i varej çjerrë
prindërve ua linte turpin.

Zinte më shtrëngonte supet:
kohë e ndarjes ! - vetë më thosh !
Dhe nga unë tek shkëputej
shihte të vegjlit më poshtë

PISHAT NËN DËBORË

Nuse krejt në të bardhë mbuluar, *A*
nga udhë e krushqve *C*
mbajnë sytë pa fund, *B*
mbi hapsirë secila rri hutuar, *A*
se s'po sheh dhëndërin gjékund *B*

VËLLAI " ME BALLIN", PËRCJELL TJETRIN DËSHMOR

- dy dajove tē mi -

Vëllanë në arkivol ... qetë - qetë
mbante mbi pallton prej shajaku.
(një shkabë e zezë, mbi krah tē vet
ngarkonte rëndë një pellg gjaku).

Udhët i ndanë në dy botë.
I gjalli, vëllait tē mirë
gjakun që dje s'ia mbajti dot
po ia ngarkonte sot tē ngrirë.

Asnjë postbllok s'i ishte ngritur
atij që ishte dje "me ballin".
I vrari po bënte, pa ditur,
tē njëjtën udhë me tē gjallin.

**S'flisnin. Vazhdonte prapë mëria
e ndarjes në dy fronte lufte.
I gjalli prapë nga dashuria
e mbante tjetrin butë në supe.**

**I madhi nën shajak të zi.
I vogli - në arkëz arkivoli.
Secili mbante një mëri,
po shokut asnjeri s'ia foli.**

**Sa pak peshon, vëlla i shkretë ! -
i tha i gjalli atij brënda
që përmbi sup i rrinte lehtë,
se i kish mbetur vetëm ëndra.**

**Dhe iu lut tokës ku e shpunë
si me të mirë duke e lëmuar:
"U vra, se deshi ty më shumë.
Mbaje në gji edhe për mua !"**

NXIN

**Nxin, kur retë bien shtrëngatë
dhe qelli mbylllet me fund.
Nxin dhjetori në një mesnatë
kur hëna s'duket gjékund.**

**Nxijnë shpella e gropë të thella,
buaj e dhën me lëkurë sterrë.
Nxijnë frikshëm puse - humbella
poshtë një ujvare - humnerë.**

**Nxijnë rrudhat e thella të gjyshit,
fundi i kuletës bosh të gruas.
Nxin thellë te përparsja e lysit
copa me të zezë arnuar.**

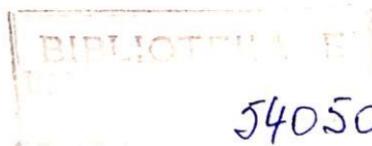
**Nën përzhitje shkrumbi e barotí
nxijnë lëndina tërë dhëmbje...
Po s'e nxin më shumë horizontin
se shamia e zezë e një nëne.**

SHQIPJA JONË ME DY KOKË

Flamuri me dy kokë shqiponje, -
ky fat i ra të ziut Atdhe, -
mes fqinjëve t' i thonë shoshoqes:
unë shoh këndeja, ti shih ëndeja.

Pastaj, mbështjellë në dy ngjyra
tendosur ashpër në furtunë,
i thonë shoshoqes supefryra :
se ti je "ti", e unë jam "unë" !

Dalë nga një trup si dy binjakë,
mbi botë bashkë klithin shpallje:
në u plagostë njëra pakë,
prandaj është tjetra, të ringjallet !

SHQIPTARËT PARA EKZEKUTIMIT

**Dhe ja, u shuam një nga një,
ju vramë me rrënje - tha një xhelat.
Dikush nga trimat tha nën zë :
" Mbrëmë të gjithë fjetëm me gratë !"**

(Mustafa Matohitit)

Ishe njeri, të kthyem bronz
siç bëhet me heronjtë mbi dhë.
Ai bronz sot diku rri nervoz
Përballë një turmë me varrë:

Nëse heroin e prek tek rri,
bronzi rikthehet prapë njeri.

YLBERI " PLURALIST "

**Nga ultrarozë te violeta
ylberi i ndezi bashkë mbi fushë
të gjitha ngjyrat, tërë spektrat,
ç' ngjyrë të dojë të ndezë gjithkush.**

**Ato rrinë tok në krahi si motra.
Pa njerën, tjetra vdes mbi dhë.
Nëse lëndinat janë "shporta",
ylberi është doreza që i ngre.**

SALLA E VALLËZIMIT

Ndryshojmë të gjithë drejt dimrit, -
thinjen njerëz, ujra, drurë
Vetëm sala e vallëzimit,
ajo vetëm s' plaket kurrë.

Brezat që rininë i falin
aty njeri tjetrin shtyjnë:
sa ndjehen të thyer - dalin !
Sa ndjejnë rininë - hyjnë.

Flokë të zinj e flokë të verdhë
venë e vinë radhë pas radhe.
Muzjet i përcjell nën derë,
mëngjezit i hap dritaret.

Rregullatorin e shpirtit
ia mban kënga për të renë.
Dhimbjen për ata që i ikin
e mbush me ata që venë.

PASHË NJË ËNDËR

**Pashë një ëndër, ç' pashë në ëndër, -
isha unë e s' isha unë:
jeta që më vate lumë
copa - copa më del në ëndër.**

**Jeta që më vate lumë,
që më qeshi dhe e qesha,
vjen më del, dje siç e desha, -
ç' nuk m' i dha, m' i sjell në gjumë.**

**Vjen më del, dje siç e desha:
Zgjat dorën si hije e vdekur -
pluhur yjesh kap në mjergull,
siç i këndova në vjersha.**

**Pluhuri yjor në mjergull
djersë e ftohtë më rri në ballë.
Rroj i vdekur tek jam gjallë.
Jam i gjallë tek kam vdekur.**

16 MOTIVE KOSOVE

SKICË KOSOVE

**Te ç'ëndër imja ashtu të gjeta !
Nëpër hutim, ku s'të shetita !
Kosovë, hyr në një gjermë
e dil te tjetra,
si nëpër dhomat e shtëpisë ku linda !**

**Në buzën tënde gjuha jonë e ngrohtë
qe drithërimë, ringjallje.
Dialogun tënd s'di, ç'dramë në botë
mbi vete e ngarkon reale !**

**Dielli të lind nga netët pus
e perëndon flamur i hapur.
Ikij, dhe emrin tënd e mbaj në buzë
lule bozhuri të përgjakur.**

KAÇANIK

**Ndalëm. Gjithëshka po hesht. Po hesht.
Çdo gur - një ngjarje, një datë.
(Ata që ranë, dëgjojnë brënda nesh -
ç'bëjnë të gjallët lart !)**

NË DEÇAN

Çetinave me gjelbërim mbi gur
era u tund hijshëm drurin.
Në atë lëkundje, kujtojnë me mall, -
dikur,
aty ashtu valoi flamuri !

METAFORA E QELISË

Trokit pranvera ... trokisnin acaret.
Ai - në mbretërinë e të ftohtit.
Në çdo katror me hekura të dritares
lule - bozhuri
i mbillte horizontit.

Kosova brënda gjumit të pa fjetur
i rrinte zgjuar, zgjuar pa kufi.
Gur i çimentos ku rrinte mbështetur
pa lëndën më të fortë
te ashti i tij.

Sheh qiejt
Te ç'mjergull fshihet nëna !
Te ç'yll fëmia ngrihet
edhe bie !
Ngjyrë Mandele i vishte mbrëmja.
Mëngjezi i vishte ngjyrë lirije.

NË FUSHËKOSOVË

**Lulebozhurët rrinë kokëvarur
mbi tokën e të parëve ...
(i thithin dheut ngjyrimin e gjakut,
të ushqejnë me të kuq petalet).**

DRINI I ZI

**Me emrin e "Zi" nisesh për Veri.
Gjelbëron duke ikur, dhe gjithënë mban zi
që mbi truallin tënd rrjedh shqiptar,
dhe s'quhesh Shqipëri !**

DRINI I BARDHË

**Mbi Pejë posa del nër gurë
dhe diellin sheh mes fletëve,
lëshohet përrmbi zall me vrull
drejt grykave e shkrepave.**

**I thanë, vëllai - Drini i Zi
motrën kërkon në bjeshkë...
Motra në Pejë, sa nxjerr sy,
vrapon ku mund ta pjekë !**

TARGA "OH "

**Sillesh ngado e përhap ngado
psherëtimën e shkurtër "Oh " !
Ç'hotë vallë psherëtima brënda:
Si e lashë Nënën,
a si më la Nëna ? !**

DIELLA NGA PEJA

**E brishta çikë kosovare,
statujëza më e pafaj e botës !
I preka butë flokët verdhane, -
preka në tokë diellin e Kosovës.**

**Më shihte si të isha nga planetë të tjerë !
Brënda atij hutimi, ndjeva
përmes damarëve që na kanë prerë
dielli zbret në tokë me emrin "Diella".**

**Mall i një shekulli, tragjiku, njerëzori,
këmbehej nëpër sytë e njëri tjetrit.
Më shihte perëndi.
Ballë saj unë, tokësori,
mbaja në shpirt dridhjet e universit.**

Pejë, 1971

ABDYL FRASHËRI NË PRIZREN

*- Abdyl, prishe pasurinë,
një barrë flori ! -*

(populli)

**Burrë, o Abdyl Toska,
bre, mos vdektë kurrë :
floriri i monedhës -
flijim nën flamur !**

**Ju shkri tërë floriri,
s'kishte më ç'të jepte !
Dhe çdo ditë, martiri,
zuri shkruu veten !**

**I mbërthyen hekurat
ai klithi prapë :
Shqipërisë i lashë
një zinxhir më pak !**

**Dhe këndon lahuta:
bre, Abdyl me derte !
Nën hapat e tua
shtrirë tre kontinente !**

**Poshtë shlodhjes tënde
me gjumë luani,
Mic Sokoli ynë
ka vënë xhamadanin!**

Prizren 1971

DARDANI DHE VLORA

**Vëlla e motër nga Gjakova
dolën më pritën te një portë guri,
Dardani e Vlora,
shtiza dhe flamuri.**

ERA NË KOSOVË

**U nisëm për të ikur.
Era me butësi veriu
tek na përcillte në "zakon të mikut"
në kthesa mbante frymën prej njeriu.**

**Hapej mbi fushë e ndër kthina
me drithërima shqetësimi.
Mbi krahë të saj
Hasan Prishtina
verifikonte te çdo fletë blerimin.**

**Mendonim. Pinim qetë cigar
Era hidhej te varret, vinte veshin
mos nën qivur
tek dridhej një fill bar
një i vrarë pëshpëriste amanetin !**

**Shpesh humbte larg, thua përgjithmonë !
I flitnim nga korije e lisa
Ajo pas një lugine thërriste - jehonë :
"Ku je, Azem Galica ! "**

ELEGJI E NËNËS PËR BIRIN

(Hisen Kotorrit, martir i përndjekjes sërbe. Pas kësaj, nëna i vdiq)

**Shtrirë me sy drejt lartësive
në qiel, o bir, ç'po sheh ashtu ? !
Ç'shqiponjë mban fshehur brënda syve
që krahë ka qerpikët e tu ? !**

**Te një pikë lot rri strukur bota.
Mbi ty Kosova hesht e ngrin.
Në vëndin tim të afrohet Shota
dhe gjakun me gërshetë ta fshin.**

**Mbi "Lisin" çohet Sefë Kosharja
me duart mbi litar të vet
e sheh me madhështi përpara
se ç'bij të ri Kosova qet.**

**Po ikën. Larg pa ty ç'ta zgjas !
Meqë s'na lanë të lirë tejeta,
ty nëna po të ndjek nga pas, -
po vij ... të rrojmë tok te vdekja.**

MINATORËT E STARI TËRGUT

**Dhe këmbë kryq u ngulën poshtë.
Dhe toka ndjeu çudinë e rrallë:
kur hyjnë të tillë nëndhe, o zot,
të vdekurit qënkan të gjallë !**

**Dita te gryka e zgafellit
u shfaqte një zambak të bardhë
që u dhurohej me mëngjezin,
edhe në muzg u ikte prapë.**

**Grua, fëmijë ... i lanë prapa
sipër mbi tokë. Jetimë nën re.
Mujit, Halilit thellë baladash
u shtuan shokë të rinj nën dhe.**

**Me zëmërimin e tërë shekujve
zërin e madh e shpallën hapët:
flasim nga bota e të vdekurve
të bindeni, ç'duan të gjallët !**

**Njofuan vdekjen edhe jetën:
globit, në shpinë tek e ngrinin,
i duhet që të ndreqë pa tjetër
diçka që s'shkon te rrotullimi !**

DY GISHTAT "V" TË KOSOVARËVE

**... Dy gishta në torturë skuqur,
bozhurë në dhomë "izolimi".
Dalë nga hekurat e burgut
i buzëqeshin njerëzimit.**

**Dy gishta - drejt qiellet sfidë, -
dy supe lidhur tok përbri,
me arkivol martiri sipër
po ecin gjatë në histori.**

**Grafik i dhimbjes gjer në kockë
shfaqet kjo "V" si dridhje vale,
Përmbi antenë të saj, mbi botë
Kosova kurrë s'i pret sinjalet.**

LOJRAT E JETËS

**Vitet 50 ... në Gjirokastër
hyra mësues "me të shtyra".**

**Rashë mbi bilardo më një stekë të gjatë, -
u ndiqja rrokullimën
gurëve tërëngjyra,**

**Me një goditje, gurët sipas "fatit "
hynin në gropë qetë, pa zhurmë...
(ashtu studentë, ne na shpërndau kuadri, -
një stekë nga lart ,
e u futëm ku na shpunë !)**

**Me domino shtyra vjeshta me shi.
Gurët në duar, tërë kujdes mbi to,
i vija resht, me radhë, me drejtësi,
thua botën ndreqja saktë në domino.**

**I kombinoja në radhë të ndershme
me ortak një marangoz krahine ...
Po rregulli i ndershëm prishej "lart "
të nesërmen,
te kuadr' i komitetit që bënte emërimet**

TE PORADECI

**... Diku larg te Mal i Thatë, përmbi shkëmb e përmbi gurë
një shqiponjë e arratisur fluturon, e s' arrin kurrë.**

**Te argjënd i hënës n' ujë derdhur me finesë Venusi,
fillad i hollë i ligenit lëmon thnjat e Lasgushit.**

**Drini plak e i përgjumur mbushur drithërimë kurbeti,
nëpër tokën e shqiptarëve rjedh në vargun e Poëtit.**

**Rrjedh, e s' i shteroi rrjedha sa të binden rrotull tij,
sa të bindet botë e shurdhër, se e ka emrin "Shqipëri".**

**Te një re e bardhë puplore "qenushi" ka ngritur kokën,
kërkon në hapsirë të zotin, duke lehur në gjithë botën.**

**Rosat futin kokën në ujë - ku fle poeti brilant ?!
Në katund troket një portë, në liqen hesht një lopatë.**

**Nëpër muzg ku duken - çduken krahë të humbur harabeli,
shtrihen në mistere hijesh "Netët" e Mitrush Kutelit.**

**Kallamat trazojnë mbi ujra tërë ngjyrimet që jep mbrëmja,
presin penelin e Mios në mbrëmje të zbresë nga hëna.**

**Shqiponja e arratisur si e dalë nga një flamur
fluturon mbi Mal të Thatë, fluturon ... e s' arrin kurrë.**

I N D E R S H M I

(Ndrek Lucës)

Në ditën e fundit kur do ndahej me jetën,
e pashë dhe një herë
mbi biçikletën e vjetër.

Biçikletës, shtrëk - shtrëk, i kërciste skeleti,
njoftonte njerëzit:
Po ikën mjeshtri.

Dhe udhës, mes njerëzve, ecte ngadalë, e vjetra,
thua, s' donte ta shpinte te vdekja.

MEDITIM

**Nga tym i kioskave në parqe
zogjtë po ikin para stine.
Të vetmit miq besnikë, vargjet
më rrinë intimë sipër shpine.**

**E shkreta pema ime e trurit
që kokrra lidh çdo stinë që vjen,
që rri përkulur ballë flamurit
dhe ujin rrënjos ta kursejnë !**

**E ndershmja firma ime e varfér
s'të njohu një licencë a treg,
veç letra miqsh e autografë
që nuk të kthehen dot një drekë.**

**Me shpirt zgjeruar nga liria,
me xhepin tkurrur si rrallëkush,
rri bir pranë trojeve të mia.
Në vdës në shkurt, rilind në gusht.**

MANUSHAOJA E NAIMIT

**Një manushaqe, hapur gjinë në diell
rri fshehur nën gëmushë të butë !
Zgjas dorën ... nuk i ngrinte kryet,
thua pret Naimin ta këputë !**

**Naimin nga muzeu e dëbuan në Sarandë.
Hasan Prishtina në Kosovë, sa e pa,
u ul nga piedestali, -
poetit sovran
vendin e vet i la.**

LINDJA E DJALIT TË PARË

I ati e ngriti lart
të lumtur, të bekuar.
I biri hapi duart ... babait
krahët iu dyzuan.

Nëna e hidhte mbi krye.
Djali zgjaste duart nën fenerin e hënës
të këpuste një degëz yjesh,
t'ia dhuronte nënës.

Gjyshes, ajo mbrëmje dimri
iu bë muaj qershori.
Në cepin e rrudhave
dielli i perëndimit
ngjyrën e lindjes i mori.

Në tërë lagjen dëgjohej
zëri i thekshëm i foshnjës.
S'ish vaj ... i vogli akordonte
zërin e tij
me zërat e botës.

BALADA E ESHTRAVE

- (*Pas çlirimët, thuhet , me një urdhër nga "lart" eshtrat e Fishtës u hodhën në Drin.)
- nga shtypi -*

**U përqafuan tok me Drinin
posa mbi lumë i hodhën tutje.
Ujrat me vorbullat që nxinin
formonin hark djepe lahute.**

**Muji, sa ndjeu, çau legjendat
dhe shihte nga një shkëmb qiellor:
"Ç'baloz i zi a ç'frymë dreqnash
prekin të Madhin këngëtor ? !**

**Fishta me sytë nga toka nënë
brente merakun që s'e ndau, -
te vëndi bosh që kishte lënë
mos bënte shteg , e hynte shkjau !**

**Mpliksej nér dallgë rréth e rrrotull.
Vraponte, botës t'i gjejë fundin !
Edhe kërkonte nëpër vorbull -
ku ishte mbytur Pjetër Budi !**

MATURANTES ME PELIÇE TIGRI

Tingujt drejt yjve thua iknin
në atë mbrëmje maturanti.
Ti me pelicë të jashtme tigri.
Unë me dok prej kombinati.

**Ku isha - s'do ta kuptoj kurrë
atë vallzim disi magjik:
Herë në mbrëmje në maturë,
herë në xhungël në Afrikë !**

Ti dridheshe me vështrim gjetkë,
dhe mua më lije me bishën.
Gëzofin unë, me dorën lehtë
ta zbutja, të më linte lirshëm.

**Shkujdesshëm fare ti, e lumtur
buzëqeshje ngado dhuroje,
gjersa mbi trup, te gjinjt e bukur
të rrinte ngjitur tigri roje !**

Një çast dukej se bënte gjumë
rreth qafës tënde, sipër gjinjve.
Sa të afroja pak më shumë,
zgjohej, më kreshpëronte qimet.

Mbaronte mbrëmja. Veshur "dok"
kokulur drejt shtëpisë ikja.
Në ëndra tek qëndronim tok,
nga xhunglat vinin zëra bishash.

12 MOTIVE GJERMANE

NAPOLEONI NË SINFONINË E BETHOVENIT

E dha në partiturë - hero të gjallë.
Te vija e kufirit, Perandori
doli pa Evropën përmbi kalë ...
"Të dalë prej Sinfonisë ! "-
klithi kompozitori.

Edhe me gjest të ndritur
emrin e Perandorit shoi nervoz...
(mbi partiturë të fshirë u shfaq papritur
Fusha e Vaterlosë).

Trumpetat himne i thurnin tiranit.
Bethovenit shurdhimi iu shfaq më i plotë.
(Mes vijave të pentagramit
garda franceze ecte rob).

Çelësi i notave që niste Sinfoninë
iu shfaq Ishullë "Elbü " në mes.
Me fift e pentagramit që nisën "lavdinë "
i lidhte duart reshteri anglez.

KUPA E MBRETIT TË TULËS

**Kupa e nbretit të Tulës, akoma
rri mbytur dhe n'ujrat e brigjeve tona.**

**Kur valët e nxjerrin mbi ujra të ndritshme,
hëna nibi det ne na rritet, e rritet**

**Kur valët kupën e zhytin në fund,
hëna zë hahet e hahet ... dhe humb.**

**Kur sheh djem besnikë, mbi ujë syrin çel.
Sa herë ndjen tradhtira, rri zhytur e s'del.**

PEISAZH GJERMAN

Në harmoninë e botës
gjithëshka në rregullsinë e vet:
Një shelg sheh Gëten - i përulet tokës.
Një lis shikon Beethovenin -
dhe vështron nga retë.

c

"DANUBI - BLU"

**Valsi fillonte si një èndërr.
(të lumturit e vërshëllenin këngë).
"Danubi blu" më kërcënonte èmbël
nga valët e fustanit tënd.**

**Ti bëje orbita pëllumbi.
Unë valsit tënd me zor i bëja ballë:
herë ndiqja "lumin",
herë më ndiqte "lumi"
mbi pllakat e lëmuara në sallë.**

**Danubi rridhte larg, diku në Evropë,
madhor, i turbull apo blu.
Unë kurrë s'e pashë
as e mendoja dot
më kërcënes se në sytë e tu !**

Një hark fustani si një valë batice
dilte më prekte. Ngjethesha pa mënd.
E ftoja pranë ...
te "shtrati" prapë tërhiqej, -
i téri i mblidhej trupit tënd.

Mes vorbull valësh shokët rrëth e rrëth
Valsi shpërndante lumturi të rrallë !
Danubi ridhte mpleksur midis nesh.
Ca mbyteshin,
ca delnin gjallë.

ZBULIMI I TROJES NGA SCHLIMANI

Të fundit plakë hoqi mbi Trojë.
... Nën të, Akili preu dyluftimin.
Helena buzëqeshur po i zgjaste "mollën "
mbuluar me hi rrënimë.

Në ILIADË Homeri risheh epilogun.
Ajaksi i tha -
a do flerinj, a shpata ? !
Te çadra e tij e arkeologut
Agamemnoni shkoi të ndajë dhuratat.

Kali i Trojës barkun la zbuluar.
Kasanëra i hidhte fall për shpresë !
Gjarpërinxjtë Laokontit bijtë ia liruan.
Priami Andromakën
ia dorëzoi në besë.

Vdekjet ballë Schlimanit u ngjallën menjëherë.
Penelopa, zgjuar mes antikuarësh
me fijet e avlemendit
që kishte ndërprerë,
nisi t'i endë një bluzë fitimtarësh.

"MOLLLA " E VILHELM TELIT

Te "mollë " e Shilerit , sa herë
me jetën time shenjë kam vënë !
Më dridhej dora si e prerë.
Por shtiva, sepse duhej shtënë !

Të ruaja bijt, shigjetën lart
ngrita, e shtiva në erë kot.
Dyshimi, fyerja zgjatej prapë,
dhe "mollë" e kuqe nxinte kob.

Te rreth i kuq që quhej "mollë"
shtëpisë fytyra i rrinte ngrirë.
O zot, si merrej shenjë aq hollë ?
S'kish tjetër shenjë në aq hapësirë !

NË BANKET ME MIQTË GJERMANË

...Diku mënjanë, si nën dritë potirësh,
Ksilandri e Çabej
përkulur mbi një pllakë ilirësh,
harrojnë të afrohen
në koktejll.

PROCESION NDERIMI

(*Në varrimin e Konicës, thotë Noli,
nga fillimi në fund ra vetëm muzikë e
Vagnerit, më e dashura e tij*)

Shtrirë, ëndërronte atë vatër shtëpie
ku me gjuhë ilire nëna të qan.
Në orkestër telat shkundnin
ngricë Shqipërie
nga muzikanti gjerman.

Një zog i largët i vëndlindjes
iu shfaq në horizonte:
lypte një vënd mbi tela violine,
një cicërimë Shqipërie
sinfonisë t'i shtonte.

ANALOGJI

**Faust èndërruesi, Faust ideali !
Duke jetuar me Mefistofelin
si na e konvertove
kontratën me djallin ?
Si ta kthyem modelin ? !**

GJERMANIA NË KOHËRA

**Në mes Evropës - arrë magjike
mes dy pëllëmbësh, Francë - Rusi :
Pëllëmbët mblidheshin e çajnë ... titanike
mbi djep lëvozhgash
rilind përsëri.**

ALTERNATIVË

**"Proletarë të të gjithë botës, bashkohuni !"-
na thanë në marksizëm.
Thamë në letërsi.
Dhe proletarët u bashkuan -
emigrantë në Gjermani !**

TAKIM NË "SOKAKUN E TË MARRËVE "

Në mur një fik. Ne nën të - takimin.
Diçka përndriti. Diçka u ngërdhesh...
(Të marrët e Shekspirit e Pushkinit
pas murit pëshpërisnin vesh më vesh !) :

Te floku i saj fjongua e gjelbër
dridhej kur i afroje faqen.
Për çdo lëvizje pak më tepër,
zalli nën këmbë qe gati
të alarmonte lagjen.

Mes heshtjes, befas zëra klithën !
Ajo në krah po mbante vesh hutuese:
Evgjiti Xhemo
si kish pirë gjithë ditën,
ditën e tretë pas dasmës rrihte nusen.

Vajza zuri të ndreqë fustanin.
Dhe ca, të lutem ... edhe ca !
Një siluetë gruaje pas një xhami
po i vonohej burrit
që e priste në oda.

NËNË TEREZA

Te ç'dritë një rreze, vallë , të marrim
t'ia bëjmë portretin të ngrrohtë ?
Tërë qënia e saj
një grusht ajri
endur hyjnore nëpër botë.

Shami e thjeshtë, shami Tirane
lëmuar si me fryshtë zoti !
Kokës së thinjur i qarkohet anëve
si një dantellë mjegulle mbi globin.

Në sy s'guxojnë ta shohin vdekjet.
Ecën si fryshtë.
Shfaqet si èndërr.
Të mjerët nëpër kontinente
ngrenë duart, ta mbajnë si èngjëll.

**Vuan - mëngjez ta kthejë dhe një mbrëmje.
Vëzhgon këputjen te një fill i hollë !
Te rrudhat pikëlluese të syve prej nëne
ndërruan udhë aq arkivolë.**

**Mosha e thellë në plaqëri -
një lulledielli kthyer nga djepi.
Muzgjet e Nënës Shqipëri
me krahë mjellme larg e përshëndesin.**

**Mplaket, dhe Atdheut i rri "Gonxhe ".
Zvogëlohet dalëngadalë duke ikur
sa ledhatushëm, vocrrakët e botës
në prehër mund ta mbajnë kukull.**

NË TRENI

**Nëna e re hapi me ndrojtje gjinë
t'i jepte qumësht fëmijës së parë.
Me buzë të tij foshnja mbuloi "bardhësinë"
siç mbulon hënën
një zambak reje i bardhë.**

**Njerëzit, me fjalë sikur ta kishin lënë,
panë nga dritarja, tutje kaltërsie.
Foshnja pinte i qetë te gjiri i nënës
si perandor i vetëm
i asaj bardhësie.**

LIBRAT E GRISUR NË FUND TË VITIT SHKOLLOR

Në verë, ne nxënës arrakatë,
me bojë të kuqe a të zezë
Shekspirin kthenim në "pirat"
Homerin - me parukë markez.

Shtynim në hartë kufijtë e shteteve:
Kosovë e Çamëri një shtet.
Lasgushi - cub prapa një çete.
Mjeda - me thikë e me beretë !

Në fletë të grisura, të fshira
mbi kozmos bënim batërdi:
Humbur pa gjurmë mbretëriria.
Kala dorëzuar pa ushtri...

Çdo ngjarjeje këputur fundi:
Duël i Pushkinit as nuk nisi !
Në fund, Kapitullin e dhunës
revolucioneve ua prisnim.

VIZION PALESTINE

Botës heshtjen guxon ia prish
me sy në yj. Me trup pas hekurave.
Ti - abetare e lirisë.
Ti - enciklopedi e vdekjeve.

Palestinë, gjak borziloku
që vezullon në yj qershori.
Të nis mëngjezi mbi një krahë zogu,
të rabbillet te një rënje meteori.

Retë zërin e parë të gjëmimit
e marrin nga vajtimet mbi të vrarin.
Globit, si bosht për rrötullimin
tek ti i mjafton dhe një fill bari.

**Njerëzimit po i lodhen himnet
kur para krimit bota hesht vetiu.
Mbi vrasjen e një foshnje Palestine
Krishti përulet, koregjon njeriun.**

**Martirëve jetën epos ua bëre
kur posa nënës të dhurojnë flijimin.
Me gjak të tyre, përmbi duna rëre
fëmijët nisin bukurshkrimin.**

DALLANDYSHET

**Dallandyshet, thonë, venë e vinë
Mehmet Aliut t'i përsërisin :
Si nuk e bëre dhe për Shqipërinë
atë që bëre për Egjiptin ?!**

**Dhe që ahene u veshën bardhë e zi :
njera - "Egjipt",
e tjetra - "Shqipëri".**

SHTËPIA E POETIT TË BURGOSUR

- shokut të djalërisë, Pano Taçi -

Në ngricë të dimrit, në vapën e gusshit
drrasat e portës kricin - Urdhëroni !
Te pragu i portës, qeni i Lasgushit
i flet së largu qenit të Bajronit.

Dritaret hapur - të ngopen nga era.
Librat lodhur në raft nga pritja e pa fundme.
Këpucët shtrëmbër lënë te dera
vështrojnë me bisht syri burgjet.

Në mur ca njolla lagështire
mbi to si të kesh hequr një portret intim.
Zëra të largët lamtumire
mes ëndërrash i tundin shaminë.

**Indiferent ndaj dhomës - s'pyet ç'i ka mbetur,
vetëm t'i mbajë poezinë.
Shtrati disi rrëmujë, i pandrequr
si strofë pa ritëm e pa rimë.**

**Shpirti rri jashtë dhe kur ndohdet brënda.
Porta pa çelës tërë njerëzimin pret.
Te nikotinë e gishtave rri hëna
që burg më burg, aq pak e pa në jetë.**

**Shpesh mbrëmjes vonë, i vetmuar
rreh të pushtojë motivin para se të flejë.
Në abazhur, një llampë e shuar -
një metaforë, që dje s'e lanë ta gjejë.**

TE VARRI I NËNËS

Nga fotografia te varri
më sheh, dhe s'don të më shohë :
Ç'do ti, bir, këtu ndër ne !?
Te buzët e lidhura
vdekja rri e pa lëvizur.
Fytyra siç qe e gjallë
dalë dikur me jetën brënda,
lidhur me mermer të bardhë
nënën s'ma lë më të rritet.
Ti mbetesh nga unë më i vogël,
më thotë e ikura,
dhe gëzon, se jam larg vdekjes.
Në sy më kontrollon nusen,
si ua kthej në " nënë " fëmijve !

Bëj t'i flas, e nuk flas dot.
Varri gojën ma ka marrë.
Të vdekurit pranë saj
i mban qetë, pa lëvizur,
mos ndonjë vjen e afrohet.
Gjymtyrëve poshtë të shtrira
ua ka marrë lëvizjen bari.
Vështrimi, nënës nën dhe,
i del në lulet e bardha
që te koka i kanë mbirë.

Bletët me mëndje te mjalti
mërmërijnë lule më lule
ninullat që më ka thënë.
Hesht, e birit s'i ankohet
që e lamë, në varr të çlodhej.
Te një re mbi të, rri varur
shamia që dot s'ia bleva.

13 MOTIVE HELENE

S

FQINJIT TIM GREK

**Me trungje t  mi pelazg , ngrite
zjarrin madhor t  kultur s helene.
I p rulem hyjnisht asaj flake magjike.
I p rbuz p rmbi to
tymrat shovene.**

QILIMI I PENELOPËS

T'u kthye burri, të qeshi vëndi
iu ktheve atij e tëra përsëri.
(Më në fund e le avlëmendin
lodhur nga loja e tij).

Duart të ranë në heshtje.
Nën to, gishtat e tërë grave në botë
vazhdojnë e vazhdojnë endjen...
sa t'u kthehen të gjithave
të ikurit bashkëshortë.

SOKRATI

**Bostanin e madh të kokës sate
me farat e pjekura gati në të rënë,
rrugëve të Athinës leksion e mbartje
gjer te buza e burgut të rëndë.**

**Helmin s'do ta pije aq prerë, kokëgdhë
po ta dije, se në kohët që vinë
fajtorët që s'duhej të rronin më,
s'do guxonin vetë ta pinë !**

MOLLA E AFËRDITËS

Në një orë letërsie së pari m'u shfaqe
molla magjike, dashuri hutim,
veshur me purpur faqesh të vajzave,
me të kuq gjaku në dyluftim.

Nxënës gjimnazi, naiv si të tërë
brënda "Iliadës" u zgjata t'i marr erë.
E mora. Sadoqë ia dhashë vetëm njerës,
të nesërmen plasi që plasi sherr.

Zhurmuan tre sokakë Gjirokastre.
Për mbrojtje s'kisha asnjë armë në brez.
Fajtor, lashë "mollën" sipër një sofate,
dashurinë lashë në mes.

Molla - dajre e kuqe dasmash
gjëmoi në martesën e gjitonit evgjit.
Sytë më rrinin me purpur vajzash,
... e paarritëshmjë Afërditë !

THUNDRA E AKILIT

**Shigjetën në thundër ta pashë që fëmi,
te një Antologji në gjimnaz.
Nuk e dija, se s'qe veç tek ti !
S'e dija, se të gjithëve
ajo na ndjek pas !**

**Ma kërkuan atë "thundër" si çdo viktime
jo te këmba konkrete,
po në gjithë qënien time,
në biografinë e shumë jetëve !**

**Thanë - ia gjetëm ! - dhe shtinë të gëzuar
nga tribuna mbledhjesh së pari...
Në vënd të shigjetës
te "thundër" e qëlluar
dridhej e ngulur një firmë funksionari.**

DJEPI I HOMERIT

Në Azinë e Vogël, pesë Qytete - Shtet
dikur për ty u grinë në sherr -
kush vallë të kishte bir të vet !
I kujt qe djepi yt - Homer !

Në syt e tu
Troja s'i shuante urët.
Në zgavra mjergullat - krijuan mbretëri.
Botës duke i numëruar qivurët,
"vështrimi" yt humbi djepin e tij.

PËRBALLË PËRGJIGJES

Nderoj Akropolin lart.

Nën të janë dhe eshtrat e të parëve të mi.

**Nderomë ata që për ty ranë fli
dhe flenë heshtjen e gjatë !**

PËRKTHYESI

- *mikut tim Pano Çuka -*

**Njerën gjuhë e këmben me tjetren
(si vizitën e mikut te një mik), -
krahë të njëjtë, fluturime të ndryshme,
dy zogjtë e shtëpisë
nën qiellin ballkanik.**

**Fjala sa përkthehet hap dhomat pa merak :
Bujrum ! - symësy çdo kënd shtëpie.
Një gjellë më shumë, një lugë më pak -
konakë të ngjashëm gjitonie.**

**Një gotë dhallë nga dy avllitë.
Kalamajtë e dy anëve në lojë merren vesh.
"Mitera" dhe "nëna" marrin hua shamitë.
Kutitë me duhan ndërrojnë pleqtë në shesh.**

**Miauli të pret me një valle arbërori.
Mermer i Akropolit - me dritë Arbërije.
Marko Boçari të dhuron "Fjalorin".
(Andartët fshehin thikat në hije).**

**Oaze pelazge te njëri e tjetri.
Nëpër fjalë - nga një çikëz "zot".
Një blu qielli, një blu deti
lidhur në një horizont.**

REFREN PËR KALIN E TROJËS

**Ka kthyer udhë. Që nga Troja
sulmon gjitonin në veri.
S'rri më mister, i erdhi goja
sot këmbëkryq në Shqipëri.**

**U riprodhua midis nesh
dhe jep bushtrina skaj më skaj.
Tinzar, me sytë gjer në Lezhë
rrinë në "bark" si të pafaj !**

**Kalin nuk e shqetëson më tmerri
se brënda s'ka helmeta e shtiza,
po thasë patatesh e shekeri,
blloqe dhrahmish e fletë vizash !**

**Cinik, më i pabesë i dheut
barku i tij mban skedat radhë
me ftesë dhelpre të Odiseut
për deputetë e gazetarë ...**

KU - KU ÇAMËRI !

**Zogu i legjendës, ku - ku ... ku - ku
nga prallat shqiptare, nga mitet greke
vajton atje, këlthet këtu
me ulërimën e shekujve.**

**Si fqinj fisnik të dhashë gjak për lirinë.
Po ti, ç'qe kjo gjëmë që më dhe ?
Të bukurën e Dheut Çamërinë,
ma le pa folë !**

**Zogu Gjon nga mitet i zgjuar
me sqep shkul pendët me klithmë revolte:
"Merrini, në s'keni për të shkruar për mua,
Çamërinë thesprote!"**

**Ku - ku ... ku e ka strehën historia
për këtë tragjedi të re:
E bucura e Dheut, Çamëria,
pa folë !**

FTOI I FËMIJËRISË TE DERA

**Një degëz e brishtë ftoi
më zgjatej gjer në dritore.
Sa vinte vangjelizmoi
veja, vija një verore.**

**Qielli e ftonte përpjetë,
që të zgjatej sa më shumë
Ai shtrëmbëronte degët,
mbi to lart të hipja unë.**

**Përmbi degëzën plot vesë
mbushur lule xhevahiri,
rrinte rëndë një këndez
si me uniformë veziri.**

**Mjegullat që vishnin fushat
ndjenin luftë e ndillnin tym
Gratë me mëndjet te luftrat
bënин djem me kokat gjym.**

Jeta mos të na këpuntej
ftoi desh kurban te rrënja.
Këndezit në lafshë i skuqte
gjaku, kur e theri nëna .

Gjyshja, te ftoi kur hapte,
njihte si do vinte vera.
Pastaj shihte, ç'meit ngjante
te kokrrat e tij të verdha !

Dimrit, nën borë përkulej.
Në mars, sa vinin veroret
nga malli për dimrin, lulet
i bënte si fjolla bore.

QENI YNË BALO

**Hynte viti i 40 - të.
Në kasolle te tërshëra
Balos, qenit tim të shkretë,
befas iu ndryshuan zërat.**

**Sa i jepnin hirrë të pijë,
zgjaste qafën e këputur
dhe ksinjej posa fëmijë
që kërkon nënën e humbur.**

**Nëna s'lodhej, duke e thirrur
butë - butë si shënjtore.
Zëri i Balos lodhur, ngjirur
dilte çjerrë si nga thertoret.**

**Sillej angullinte prerë
me rënkimë thellë nga shpirti,
i lihte hënës së verdhë
që i ngjante kokë meiti.**

**Një mbrëmje, mbi kashtë të lagur
gjitoni e vrau pas porte.**

**Balos sytë i mbetën hapur
që të shihte pas, ç'do ndodhë !**

**... Zërat në fund të ndryshuar,
i rrëdhnin currilë te gjaku.**

**Lufta që sa kish filluar
i qasej fshatit te praku.**

PARKU NATËN

**Një mall si prej ëndrrre ndihet nëpër erë.
Hëna degë më degë shket si mace e verdhë.**

**Gjethja del nga heshtja, dhe bie në heshtje,
mos dëgjon në stola një fragment bisede !**

**Frym, e fletët degëve pëshpërijnë nën hënë
fjalët gjysma gjysma që çiftet kanë lënë.**

**Pastaj tundin kokën- (lidhin fjalë të tëra) -
për ç'panë, dëshmitare të mos dalë asnjëra.**

ZOGJTË

Zogjtë nё qielл venё e vinё, -
s'di nga vinё e s'di ku venё !
Shkoi njё jetё, ata s'u lodhёn,
lidhin qielлin me dhenё.

Vinё nga fёmiria imё,
venё te fёmiri e tjetrit.
Imazhit tё arkivolit
i չojnё mallin e djepit.

S'kanё frikё nga gёrxhet sipёr.
Nuk hutohen poshtё nga honet.
Me krahun e hollё, qielлit
i zgjerojnё dimensionet.

Kur humbin, ku vatё? - i pyes
me sytё lodhur nga koha.
Ata shkojnё tё zbulojnё
hapsirat qё dot s'i njoha.

**Një mbrëmje pa pritur kthehen
si të lodhur, si të lumtur
me vesë të pa njojur krahëve,
në sqep - me një yll të bukur.**

**Dhe më ulen miqësore
te mimoza pranë pallatit.
Kur fle, në ëndër më lypin
njérën nga foletë e fshatit.**

RRAPI I ISMAILIT

*-Në Mesaplik të Vlorës është ende
Rrapi, nën të cilin I. Qemali kuvendoi
me fshatarët më 1908 -*

**Bisedës Rrapi veshin i kish vënë -
ç' thosh Ismail Qemali
me lebërit karshi !
Dhe kurrë më i moçëm s'kish qënë.
S'kish qënë kurrë më i ri !**

**Zogjtë kishin prerë çdo cicërimë këngë
Që Ismail Qemalin të dëgjonin.
Gjethet mbi krye - duar nëne
që uleshin,
thinjat t'i ledhatonin.**

**Kuvend të tillë me sy për luftë,
kish vite, Rrapi nuk kish parë.
Mornicat e gjëzimit
që ndjente në trup
i gudulisinin sythe për lastarë.**

Zëri i tij - madhor në histori -
lidhte quell e dhe së toku.
Degëve të Rrapit
çdo buzëqeshje e tij
i ndillte dhe një fole zogu.

Lebërit mbështetnin mjekrat te dyfekët
Ai, një perëndi mbi pllakë guri !
Rapi drejt tij zgjatëte degët
t'ia jepte shtizë flamuri.

Dhe rri tund degët nér stuhira.
Kur befas e merr malli
pyet re e zogj mbi hapësira:
"Ku është Ismail Qemali ! "

NË MES

Ndodh shpesh, kam zënë lundroj mes jush,
kunetërit e mi të gjorë :
Një terr "i zi ", një gjak "i kuq ".
Një sot në burg. Një dje - dëshmor !

Ngjitur si dy kapakë tok,
më lidhni dosjen - "biografi ".
Një më pengoi të shkoj në Moskë.
Një për Tiranë më dha "dëshmi ".

Një hapte portë. Një mbyllte derë
në udhën time tërë kujdes.
Një këmbë në dritë. Tjetra në serë,
pa asnjë muzg pajtues në mes.

Një hapte burg. Një e mbyllte prapë
tek dilte befas "garanci ".
Një faqe më kuqonte gjak.
Tjetra më rrinte në "të zi ".

Herë një në fund. Herë një në ballë
kapakë te "dosja" lidhur fort.
Njeri i vdekur, tjetri gjallë
mes tyre s'bëjnë gjyq më dot.

TRUNGU I PËRZHITUR

**Ende i njomë i ra rrufeja
se ëndërroi pak quell të bukur.
Dritaret me vështrim nga reja
iu bënë me katorë burgu.**

**Fidanët tanë disi fatlumë
që gjithsesi u lanë pa prekur,
përulin kryet në atë shkrumb
ku nxijnë tragjikë lastarë të djegur.**

**Te ajo blozë e zymtë druri
sot shohin veten biografitë.
Kush vallë mund të ngrerë flamurin
përmbi thëngijjtë ku nxijnë qelitë ?!**

LETËR ARBEN BROČIT

**Vë synë te plagë e trupit tënd -
ti s'e ndjen më, mua më dhëmb.**

**Tyta e armës - viaska krejt.
(mes tyre vrasësi dridhet, shket)**

**Te ç'kasafortë, te ç'dosje vallë
i fshihet emri - inicial ?!**

**Partitë po grinden gjatë në sherr.
Ty vrasja po të rri mister.**

**Me sy te brima jote - plagë
sheh komedinë e gjyqit lart !**

**Tek unë fle plagë e trupit tënd.
Ti s'e ndjen më. Mua më dhëmb.**

FËMIJA BRËNDA SHTATZANËS

Më të dalë të lagjes sime
çdo mëngjez më del përpara
një grua e re, shtatzënë
që për ditë i rritet barra.

Foshnja brënda s'di ç'ndodh jashtë,
kush ka faj, kush transparencë !
Gjaku i nënës, për vete
i mjafton për asistencë.

Duart futur brënda vetes
të brishta si qelibar,
s'ia zgjat dot asnjë partie
t'i marrë tesër për antar.

**Me veshin te dejt e nënës,
një zë larg diku i flet
S'sheh dot asnje vënd për kioskë,
s'dallon dot kush do rryshfet !**

**Qëndron përgjumur, asnjanës,
sikur vetvetes i thotë:
Mos bota do parë symbyllur
që mos shohë kaq demagogë !**

GRUAS

**Ledhaton vajzën, përkëdhel birin
Të afrohem. Ti mendon pazarin !
Te thinjat rri të lëmoj hirin
dhe më merr mall për zjarrin.**

KUR KËNDOI ARBËRESHI

(Zef Kakocës)

Erdhi dhe këndoi ngrohtë te nëna.
Nëna birin me mall rri dëgjon.
Qengji i Rinës blegërin nga hëna
thua hëna iu duk mikrofon !

Që nga historia vinë imazh
kuaj lufte e bardhina deleje.
Milosao lodrat la një çast
dhe tundte këmborët e kangjelevë.

Këngëtari brënda mikrofonit
lëmonte një zog që mbante vesh.
Përmbi skenë, te llampat e neonit
ndrinte hënë e fshatit arbëresh.

Duartrokitjet hapen valë - valë, -
shekujt kuqezi trazojnë zërat.
Kombi, i bashkuar në një sallë,
foli shumë ... dhe s'i tha të tëra.

SHQIPTARI I BREGUT

(*Mikut të dashur Andrea Varfi*)

Erdhi fidan e iku lis shqiptar.
Shkëmb labërie me ngjyrë limoni.
Toka donte në gji dhe një njeri - thesar,
i hapi vënd ... e mori.

Det i vëndlindjes shfryr pikëllimin:
ku shkoi ynë - bir ? S'e bëmë kështu me fjalë !
Një zog mbi valë dekretoi vendimin :
shkoi, të vdekurve
t'u shtojë dhe një të gjallë !

Tani pajtuar me heshtjen - paqë,
i gjallë si në dremitje,
në tokë mban vesh, e dëgjon sakaq :
të gjallët amanetin
si ua mbajnë të ikurve !

KËPUCËT E MIA TË GRISURA

Nën ca dërrasa te ballkoni
një strehëz keni gjetur.
Me majë nga unë, gojëhapur meditoni,
thua diçka pa thënë ju ka mbetur !

S'di, më qortoni a lëvdoni
që dot s'ju lidha me pritje të shtune,
që nuk ju ngjita në një shkallë avioni,
që kurrë s'ju kapardisa presidiumeve !

Të shtrënja, e mban i mënd pa tjetër
kur dilja udhës nga mbledhjet dënuar,
jua shkurtoja edhe juve jetën
duke u rënë gurëve me majën tuaj !

**Revoltë s'bëtë kurrë vetiu
dhe kur e shqepura kish nisur.
Nga vënd i çarë më fusnit ujë shiu,
të më kujtonit se qetë grisur.**

**Nëntë vjet punëtor, ju lashë pa "zyrë".
Ju mbyta llucë ... ju heshtnit pa gojë.
Protesta më e madhe -
rrudhnit lart fytyrën,
kur pranë llustruesve nuk kisha për një bojë !**

**Si bir fshatari, në fshat herë pas here
ju çoja, thua atje rrinit më qetë.
Në majë te e çara
mirrnit një luleshqerre,
e sillnit në qytet.**

**Ndoshta, një shpresë prapë ju mban,
sado të vjetëruara gjatë:
në u bëfshin ca më keq këto që kam,
mos kthehem ju marr prapë !**

MOTIVE GRI

GURËT E PIRAMIDËS

**Gurët në majë të piramidës
qëndronin, se i mbanin të poshtmit themel !
(servilët poshtë
mbanin tiranët sipër,
se puqeshin te vija - prerë në një model)**

NË PARLAMENT

Fjalorë debatesh qesharakë,
si drurë tërë lagështi e brymë
që s'kanë fuqi të bëjnë flakë,
dhe nxjerrin tym.

DEPUTETI MUMJE

**Ç'dramë ka kombi - gjë s'nuhat,
veç "dakord!" votën besnike.
Dora dru - gjithmonë lart
i shton dhe një këmbë karrikes.**

HIPOKRITI

**Ndërroi fjalorin tok me klimën.
Në stinë të re, drutë i pret ndryshe:
dje tundëte shtogun, sot dafinën,
nga zog grabitës -
"dallëndyshe"!**

**Karrikes jetën t'ia zgjatë
xhaketës i do ndrruar qafa!
Dhe xhep "i majtë" fryrë nga paratë
iu shfaq papritur tek "e djathta"!**

VARIANT KARRIERISTI

**Me gruan e shefit lidhi miqësi,
të bënte karierë lart ministrive...
(I ra në mënd, në fëmiri
lisit i hipej
me anë të hardhive !)**

ANALOGJI

**Në sy s'të flet për asgjë.
Pas krahësh, përshpërit gjithë botën ...
(Burma, dredhur pa zë,
hyn saktë e më thellë se gozhdët).**

KTHESA TALENTI

**Iku nga redaksia,
s'e mburri më kritika!
S'u pa, kush qe talenti,
ai, apo karrikja ?!**

KRITIKUT QË TË MBYT LËVDATA

**O mik kritik,
ç'ia vesh me kaq lëvdata
dhe ballin njerëzor që i bëri nëna?!
Dasma nuk matet me sazet përjashta,
po dhe me ç'ka trapezi brënda !**

HIJA E SPIUNIT

I jep dorën miqësore,-
llumi i fshihet te parfumi.
Gishtat - materie njerëzore.
Unaza - lëndë spiuni.

I sheh dy harqet e búzëve -
s'ua kupton rolet dyzim:
një ngarkuar plot me puthje.
Tjetra ngarkuar rrëfim!

Vjen mik, shkrihesh si ta presësh
pa ditur pse vjen më shumë:
darka ta jep burrë të besës,
mëngjesi ta gdhin spiun.

**Çdo gjë dyzim hap për hap
mynxyra shfaqet fatlume:
Sa hidhet këmba e djathë,
e majta shkon pas spiune.**

**Ndahesh me puthje e çmallje...
Pastaj kujton se ç'fjalose:
cila nga fjalët e fjalëve
të nesërmen shkon në "dosje"?!**

ZOGU

**Për nën ballkon m'u ndal një zog.
S'i fola as "shok". S'i thashë as "zot".**

**Më pa një çast si me hutim
pastaj ia dha në fluturim.**

**Te krahët në erë s'i pashë dot
as gishtat "V", as grushtin "bllok".**

**Ikte, e thirrte në kaltërsi
"ciu-ci-ci..."
Demokraci!**

EMIGRANTJA

(poemë)

- vajzës -

**U linde, tek më prisje jetë të "artë"
e mira bijë, e pa zëvëndësuara !
Po bota siç më gjeti, prapë më la të varfër.
Dhe ti shkel dheun e huaj
me këpucë hua.**

**"Kombi" shtëpinë babait thatë ja la.
Gëzimi i saj - brënda një gote çaji.
Dhe qelli koregjon çfarë toka nuk të dha:
Me avion çan retë
mes zotit e bëbait.**

**Po na afrohet dimri - brisk.
Bisedës në shtëpi i shtohet terr i heshtjes.
Gazit të çiltër të shtëpisë
çelësin e hënës
ia more me vete.**

Era e vjeshtës si para shtërngate
pemëve u vjen me kërcënime gri.
Merr e shtyn gjethet - turma refugjate
pa u dhënë një "vizë",
pa një "garanci".

Mbi hotel "Dajti" muzg i murmë.
Trotuarët siç e gdhijnë, e ngrysin.
Një moshatarja jote
mbytur në parfumë
i del të huajit përpara lypësit.

Me xhepat fryrë nga fitimi
sheshi te Banka zien xhambazë.
Rrethit të hënës
mbrëmë buzë perëndimit
me sy ti i prisje hollë një unazë.

Vite e vite, thua brez pas brezi
me mjegullinë të rëndë në sy
nëna e priti yllin e mëngjezit
te radhë e qumështit për ty.

**Ngarkuar me natën e pa fjetur
burrat, si sillen rrethe qark,
me shtypin e "opozitave" nën sqetull
u çojnë shtëpive
një "kile" më pak.**

**Në tavolinë të pseudodemokratëve
ku njerëzit shpejt e ndërruan "këngën"
shalqini i fryrë i privatëve
ndjen turp, që e ka të kuqe zëmrën.**

**Parti me borsa pelegrini
shëtisin, mënjanuar nga flamuri.
Me fijet e fjalimeve që grindemi
Athina e Beogradit
na thurin qivurin.**

**Yt atë, një jetë të tërë mjerimesh
Evropës kurrë vizitor s'i vate.
Ta dorëzoj i thinjur, bija ime,
shihe edhe për mua refugjate.**

**Orizi i dasmës që vellos ia hoqe
i shtohet nënës dhe një drekë racioni.
O Shqipëri, ç'u bëre zotave -
më "i shenjti" dhe i kombit,
aerodromi !**

**Shkëmbëhemët në sytë e butë,
ti - njeri ajri. Unë - njeri toke.
Me lotin tënd, më ra në sup
një metaforë që më mundonte.**

**Librat e letërsisë, të qeta
të mbetën hapur radhë te dhoma.
"Herojtë" të fyter
dolën nga vetvetja
dhe morën udhët tonë:**

**Sançua u zgjodh agjent i Karitasit
pakot me ndima për të ndarë.
Zhulieta me blu zhins përpara "Dajtit"
sheh, cili nga turistët
ka më shumë dollarë.**

**Para gjykimit Ana Karenina
me një hetues bën pazar te Lana.
Peshkopi Sebastian nga ajodhima
i shkruan Heminguejt :
"Për mua bien kambanat !"**

**Për një parti të re, Jagua me listë
grave përfirma u qepet pas.
Homeri në pavion
grindet me okulistë
se farmacitë s'kanë ilaç !**

**Në vënd të kafkës, Hamleti pazareve
provon me gishta një shalqi.
Plaku Grande
pranë Lidhjes së Shkrimtarëve
ka ngritur një rostiçeri.**

**Te cepi i Bankës Çajlld Haroldi në ikje
po ndërron dhrahmi për Jug.
Me refugjatë Lasgushi
bën punë politike
te derë e ambasadave në rrugë.**

**Avjoni dem i egër,
në ngritje shtoi një gulçimë bishe:
pranë krahëve
kërcënoi një degëz
që i lutet e përulur, të mos niseshe !**

**Kronisti i huaj, bjond shtatlartë
njit shkallët me hapa të lumtura:
Në aparat ka Atdheun tënd sakat
të shkatërruar
si nga njëzetë luftra.**

**Era mbi avion si dorë e butë njeriu
lëmon të zbutë duraluminin.
Niset nga jugu,
kthehet nga veriu
si me dy mëndje udhetimi.**

**Ja u shkëput, e vate !
M'u tkurr. M'u drodh Atdheu.
Nën këmbë të sime bije refugjate
mori të çarë
legjenda e Anteut.**

**Një reze dielli - flori i tërë
thyer te xhami, mbi fustan të kapet.
Silleh, si ta këpusësh për gjilpërë
nga larg babait
t'i arnosh çorapet !**

**Diku nga sipër përshëndet me dorë
shokët pa punë, trotuareve ku rrinë.
Së largu u varesh meteor
që bie ndritshëm
e s'arrin.**

**Qiell e det, dy kaltërsi të thella,
t'i mbushin sytë mirazhe brilante.
dëti në breg me shkumë thur dantella
dhe prapë i prish
se vajzat ikin refugjate.**

**Po zgjas vështrimin gjer nga hëna
duke të ndjekur në të çdukur.
Avion i vogël me ty brënda
në qiell larg
u kthye kukull.**

**Shpejton, gati po ndjek me anth
diçka hapësirave të zbrazëta.
Një copëz re e bardhë të ngjitet pas
si vello nusërie
që e le prapa.**

**Një vetëtimë pas xhami të ndjek në ikje.
Te ajo dritë e thyer t'u zgjat
thika e frikëshme e banditëve
që mes Tiranës
të prënë udhë më "Fiat".**

**Avioni varur si te hëna
i lehtë, i lehtë, lodër ajri,
si rjeta e ushqimit që në dorë mban nëna
kur kthehet nga pazari.**

**Deti tërë drita bluje ...
mirazhe refugjatësh mbart mbi vete.
Floriri
i hënës sipër ujrave -
flokë rinije
që kaptojnë dete.**

**Arbëresheve me foshnje në sisë
u theri gjiri si nga një mandatë.
De Rada mbi një shkëmb të Kalabrisë
sheh refugjatët
dhe riplaket prapë.**

**Gërmadha shkollash në përzhitje
Nga poshtë, xama thyer skandalesh
ish nxënëses në ikje
drita të prera
i çojnë sinjale.**

**Me gurët shkrumb të Shqipërisë gërmadhë
që e veshin vëndin tmerre,
dikush fsheh krimet 50 vjet me radhë,
Dikush me to
ndërton podiumë kariere.**

**Kalit të Trojës hapur derën,
i lihen troje me turpe dekreti.
Demokraci me kombin prerë -
lule
në trupin e të vdekurit.**

**Intelektualët atdhetarë
në udhë befas sprapsen
Përballë tyre, si të marrë,
kalojnë komodë
bensat e kasapëve.**

**E kemi në mes nesh njerinë -
dje politikën, e sot tregun.
Ti klith - Kosovë ... te "K"- ja ai kap kredinë.
Ti qan për Çamëri,
te "Ç" - ja ai kërkon çekun !**

**Atdheu poshtë Evropës, një pëllëmbë,
siç e krasitën, siç e korrën !
Të shkretit shtetit - amë
i mirren këmbët
tek matet që të mbajë në shpinë Kosovën**

**Një ulërimë e largët nën qiell çeliku
zgjatet më tej nën erëra tragjike :
era ngarkuar vaj, e Kaçanikut,
ndjek refugjatët,
diç t' u thotë në ikje.**

Në jug po merr të çarë Atdheu.
Naimi në Sarandë mbi një gur vëtmie
flakur nga tokë e tij,
përzënë nga muzeu,
qan delet që i ikin Shqipërie !

Ulesh. Berlini - vizione së largu :
Me djersë mbi thinja,
me ballë perëndie,
Abdyli, posa doli nga Bismarku
të nguli sytë - a je flire ? !

DHOMA E GJUMIT

Sa pranë ndënjamëm të dy, sa pranë
brënda kësaj dhoma
si tej tjetër bote !

Një hekur në mëngjëz përmbi çarçaf të bardhë
dhe prapë, e bardhë paq, dilje nér shoqe.

Nga kjo hapsirë shtëpie, gjithësesi
botës ju shtuan ca dimensione.
Gjithëshka e gjallë
që endet në shtëpi
borxhli i mbetet kësaj dhoma.

Përballë, pasqyra shikonte diskrete
edhe siç qemë na fuste brënda qelqit.
Të nesërmen e ftohtë, indiferente
ç' shihte nuk ja tha kurrë tjetrit.

Këtu aq halle hodhëm ne pas qafe.
Si rrobë të tepërt
shtymë vitet boshe.
Dhe orenditë vjetërohen, mplaken
rrethuar qetësi e paqë prej moshe.

TE ULLINJTË E VLORËS

**Sa larg është ajo kohë, sa tutje
kur ndenjëm tok tek ky ulli !
Tërë ajri binte erë puthje
dhe unë bija erë "ti" !**

**Me emrin tënd m'u stolis bota,
dhe ne u ndamë kur dimrat hynin.
Me sytë e tu ullinjtë nxinë kokrrat
me mallin tim fletët po frynin.**

NJERIU

- *Mikut të djalërisë, Bekim Harxhi -*

**Njeriun e mirë, njeriun e rrallë
e kërkove te të rinjtë,
e kërkove te të vjetrit
Meqë s'e gjete në të gjallë,
shkove ta gjesh në të vdekurit.**

**Na u ndave herët, shkove fjete.
Te vendi yt bosh
pranë më le vdekjen.**

VDEKJA

Ditë për ditë, pranë e më pranë
del e më kujton - "je imi !
Vur faqen tek unë, e shlodhu !"
S'i përgjigjem. I largohem.
Nëpër avuj të kafeve,
nëpër rruaza rakije
humbet shënje e ikën prapë.
Më gënjen mëndja se ikën !
Tek rri vetëm ... shfaqet prapë
butë - butë si një gjumë
që s'e dua dhe e dua.
Mëndja s'ka fuqi t'i lkij.

**E ndjej, më shfaqet nër këmbë
tek i ngjit shkallët i lodhur.
Më del si hije e bardhë
te thinjat rënë në supe.
Më hyn në xhepet pa lekë
dhe pret, sa ta prek me dorë
diku fundit të hastarit.
Pas një psherëtimë dhimbjesh
kur shoku del i pabesë,
më nder supin, thotë "mbështetu!"
Rri mes meje edhe gruas
në kufijt e lodhura
kur na janë mbaruar fjalët.
Shtrihet mbi titujt e librave
që presin sponsor botimi.**

Troket tek më vret këpuca.
Më flet shkoqur brënda kollës.
Thërret nga varri i prindërve
që s'e kanë siç ua desha.
Ulem mbi punët e mia.
Ajo del më flet nga rrudhat.
S'më thotë emër. S'më nxjerr pamje.
Thua është bërë prej ajri
ku shpirti do më përzjehet.

Ç'u largua kaq shumë, kaq shumë
dhe kaq pranë vjen e më rri
ajo kohë kur ishim të rinj !
E tani s'i kap dot asnje gjurmë
asaj kohe, larguar aq shumë !

Dhe ti ishe ëngjëll, i brishtë,
feksur sytë me përndritje ari.
Ku ta dije ti, se një ditë
tek më dridhje flokët në gisht
do të varje trasta pazari !

Horizonti m'u dukt pallat - qelq
ku ne bashkë do rrоним si zogj.
Ç'na gënjeu jeta kaq keq,
na jep mënd sot që bëhem i pleq
ne, hënорëve me ëndrra për zogj !

Kur më erdhe ti, dashuri,

unë isha i verbër krejt.
Kur më ikje, thashë s'ikje për jetë !
Sot dyshoj, isha unë ai i ri
kur më erdhe ti, dashuri ?!

Duke pritur atë që s'e pres,
sodis hënën të ngrenë nga poshtë.
Gruaja hyn me trastën bosh.
Më vështron ... e vështroj edhe vdes
duke pritur atë që s'e pres.

Ç'presim më, e dashur, të ikim !
Na e vrancë kaq ngrica shpirtin.
Veç të lутем, për ç'të kam dhënë,
ule pak atë hënë të ngrënë
që ta bëj arkivol, dhe të ikim !

PASQYRA E LENDES

Fryma e shtëpisë në fshat	3
<u>Udhët</u> në plajë të malit	6
E vietra urë e fëmijërisë	8
Libri i parë në vitrinë	10
Xhaketa e fëmijërisë	12
Pishat nën déborë	13
Vëllai me "Ballin" përcjell tjetrin dëshmor	15
Nxin	16
Shqiponja jonë me dy kokë	17
Shqiptarët para ekzekutimit	18
"Ishe njeri, të kthyem bronx"	19
Ylberi "pluralist"	20
Salla e valizimit	21
Pashë një ëndërr	22
 15 motive Kosove:	
Skicë Kosove	23
Kaçanik	24
Në Deçan	25
Metafora e qelisë	26
Në Fushë-Kosovë	27
Drini i Zi	28
Drini i Bardhë	29
Targa "OH"	30
Diella nga Peja	31
Abdyl Frashëri në Prizren	32
Dardani dhe Vlora	33
Era në Kosovë	35
Elegji e nénës për birin	36
Minatorët e Stari Tërgut	37
Dy gishtat "V" të kosovarëve	39
Lojrat e jetës	41
Te Poradeci	42
I ndershmi	43
Meditim	45
Manushaqja e Naimit	46
	47

"Naimin nga Muzeu e dëbuan në Sarandë"	48
Lindja e djalit të parë	49
Balada e eshtrave	50
Maturantes me pelice tigri	52
11 motive gjermane:	54
Napoleoni në sinfoninë e Bethovenit	55
Kupa e mbretit të Tulës	56
Peisazh gjerman	57
"Danubi Blu"	58
Zbulimi i Trojës nga Schlimani	60
Molla e "Vilhelm Telit"	61
Në banket me miqtë gjermanë	62
Procesion nderimi	63
Analogji	64
Gjermania në kohra	65
Alternativë	66
Takim në "Sokakun e të Marrëve"	67
Nënë Tereza	68
Në tren	70
Librat e grisur në fund të viti shkollor	71
Vizion Palestine	72
Dallandyshet	74
Shtëpia e poetit të burgosur	75
Te varri i nënës	77
11 motive helene:	79
Fqinjit tim grek	80
Qilimi i Penelopës	81
Sokratit	82
Molla e Afërditës	83
Thundra e Akilit	84
Djepi i Homerit	85
Përballë përgjigjes	86

Përkhyesi	87
Refren për Kalin e Trojës	89
Ku-Ku, Çamëril	90
Ftoi i fëmijërisë te dera	91
Qeni ynë Balo	93
Parku natën	95
Zogjtë	96
"Rapi i Ismailit"	98
Në mes	100
Trungu i përzhitur	102
Letër Arben Brocit	103
Fëmija brenda shtatzanës	104
Gruas	106
Kur këndoi Arbëreshi	107
Shqiptari i Bregut	108
Këpucët e mia të grisura	109
Motive gri:	111
Gurët e Piramidës	112
✗ Në Parlament	113
Deputeti mumje	114
Hipokriti	115
✗ Variant karrieristi	116
Analogji	117
Kthesa talenti	118
Kritikut që të mbyt lëvdata	119
Hija e spiunit	120
Zogu	122
Emigrantja (Poemë)	123
Dhoma e gjumit	134
Te ullinjtë e Vlorës . ✗	135
Njeriu	136
Vdekja	137
Ikim	140

